

TEBLİĞ

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA
32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2018-32/45)**

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan yetkili müesseselerin kuruluş, faaliyet, şube açma, yükümlülük ve denetimlerine dair usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) A grubu yetkili müessese: 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan faaliyetlerde bulunabilen yetkili müesseseleri,
- b) B grubu yetkili müessese: 4 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan faaliyetlerde bulunabilen yetkili müesseseleri,
- c) Bakanlık: Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık,
- ç) Borsa: Borsa İstanbul A.Ş.'yi,
- d) Döviz Alım Belgesi (DAB): Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 23 üncü maddesi hükmü gereği yetkili müesseseler tarafından düzenlenmesi zorunlu olan ve usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen Döviz Alım Belgesini,
- e) Döviz Satım Belgesi (DSB): Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 23 üncü maddesi hükmü gereği yetkili müesseseler tarafından düzenlenmesi zorunlu olan ve usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen Döviz Satım Belgesini,
- f) Elektronik Para Kuruluşu ve Ödeme Kuruluşlarının temsilcisi: 20/6/2013 tarihli ve 6493 Sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunda tanımlanan Elektronik Para Kuruluşu ve Ödeme Kuruluşlarının temsilcisini,
- g) İç kontrol görevlisi: 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve bu Tebliğ ile bu Kanun, Karar ve Tebliğe dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuatla getirilen yükümlülükler ile diğer mevzuatla getirilen yükümlülüklerle uyum sağlamak amacıyla istihdam edilen ve gerekli yetkiyle donatılmış görevliyi,
- ğ) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,
- h) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- ı) Ödeme hizmeti sağlayıcısı: 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen kuruluşları,
- i) Şube: Münhasıran yetkili müesseseye bağlı olarak çalışan, idaresi yönetim kurulu kararı ile atanan yönetici vasıtasıyla yürütülen kuruluşu,
- j) Şube Faaliyet İzin Belgesi: Yetkili müesseselerin Müsteşarlıkça faaliyette bulunmasına izin verilen şubeleri için düzenlenen ıslak imzalı ve soğuk damgalı belgeyi,
- k) Para makinesi: Yabancı para alım satımı ve buna ilişkin işlemler amacıyla kullanılacak elektronik işlem cihazlarını,
- l) Transfer emri: Transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yapılan transfer yoluyla yabancı para alım satım işleminin gerçekleşmesi amacıyla yetkili müessese tarafından verilen talimatı,
- m) Transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar: Bankalar, elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının merkez ve şubeleri ile elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının temsilcisi olan yetkili müesseseleri,
- n) Yabancı para: Bu Tebliğ hükümleri kapsamında yetkili müessese alım satım işlemlerine konu edilen Türk Lirası dışındaki banknotları, madeni paraları ya da transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yapılan transfere konu edilen kaydi parayı,

o) Yetkili Müessese: Bu Tebliğde tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde işlemler yapmasına izin verilen anonim şirketleri,

ö) Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi: Faaliyette bulunmasına izin verilen yetkili müesseselerin merkezleri adına düzenlenen ıslak imzalı ve soğuk damgalı belgeyi, ifade eder.

Faaliyet konusu

MADDE 4 – (1) B grubu yetkili müesseseler Türk Parası Kıymetini Koruma ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabilirler:

- a) Kaydi para hariç yabancı paraları almak ve satmak.
- b) Kaydi para hariç yabancı paraları daha küçük veya daha büyük küpürlerle, ayrı cins kaydi para hariç yabancı paralarla değiştirmek.
- c) Merkez Bankasınca tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde dövizli natik çekleri satın almak.
- ç) Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen basılı altınlar (milli ziynet ve meskük ve benzeri) ile bir kilogramdan küçük bar veya külçe şeklindeki standart işlenmemiş altınların alım satımını yapmak.
- d) Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle bankacılık aracılığıyla yapılan transferler yoluyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.

(2) A grubu yetkili müesseseler Türk Parası Kıymetini Koruma ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde B grubu yetkili müesseselerin faaliyet konularına ilave olarak aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabilirler:

- a) Borsaya üye olmak kaydıyla, ilgili yönetmelik ve mevzuat hükümleri çerçevesinde kıymetli taşlar ile standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini, ihracını ve Borsada sürdürülmekte olan kıymetli maden ve taşlara ilişkin işlemleri yapmak.
- b) Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.
- c) Elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının temsilcisi olarak faaliyet göstermek.
- ç) Müsteşarlıkça izin verilmesi halinde merkez ve/veya şube adresleri ile uygun görülen diğer yerlerde para makineleri aracılığıyla yabancı para alım satımı ve buna ilişkin işlemleri yapmak.
- d) Tutar sınırlaması olmaksızın banka kartları ve 10 bin ABD Dolarına kadar ön ödemeli kartlar aracılığıyla yabancı para alım satımı yapmak.
- e) Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Müsteşarlıktan izin alınması şartıyla, yurt dışına madeni yabancı para veya Türk Lirası banknot sevkiyatı gerçekleştirmek.
- f) Müsteşarlıkça uygun görülen diğer faaliyetleri gerçekleştirmek.

(3) A grubu yetkili müesseseler birinci ve ikinci fıkrada belirtilen faaliyetler haricinde; B grubu yetkili müesseseler ise, birinci fıkrada belirtilen faaliyetler haricinde faaliyetlerde bulunamazlar. Ayrıca, ticaret unvanlarında, iş yeri açma ruhsatlarında, ilan ve reklamlarında, iş yerlerinde veya internet sitelerinde bu faaliyetler haricinde işlem yaptıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime, deyim ve işaret kullanamazlar.

(4) Yetkili müesseseler vadeli işlem ve kredi kartı ile işlemler yapamazlar, yapacakları işlemleri herhangi bir şekilde taksitlendiremezler.

(5) İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında, Müsteşarlıkça uygun görülen faaliyetler Müsteşarlık internet sitesinde ilan edilir.

(6) İkinci fıkrada sayılan faaliyetlerden yabancı para alım satımıyla ilgili olanlar diğer faaliyetlerden ayrı işlem noktaları ve hesaplarda izlenir.

(7) Yetkili müesseseler, Müsteşarlıktan izin almadıkça yabancı para alım satım işlemlerinde serbest olarak belirledikleri ve ilan ettikleri alış ve satış kurlarından hesaplanan bedeller haricinde hiçbir ad altında komisyon ya da ücret talep edemezler.

İzin

MADDE 5 – (1) Yetkili müesseselerin kurulması ve faaliyete geçmesi için Müsteşarlıktan izin alınması şarttır.

(2) Faaliyet izni bulunmayanlar veya iptal edilenler, yetkili müessese faaliyetinde bulunamazlar; ticaret unvanlarında, iş yeri açma ruhsatlarında, ilan ve reklamlarında, iş yerlerinde veya internet sitelerinde dövizle ilişkin işlem yaptıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime, deyim ve işaret kullanamazlar.

Kuruluş şartları

MADDE 6 – (1) Kurulmasına izin verilecek yetkili müesseselerin;

- a) Anonim şirket olması,
- b) Şirketin ana sözleşmesinde yer alan ticaret unvanında A grubu için “Yetkili Müessese”; B grubu için “Sınırlı Yetkili Müessese” ibarelerinin bulunması,
- c) Münhasıran yetkili müesseselerin faaliyet konuları ile iştigal etmek üzere kurulması,

ç) A grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin 5 milyon Türk Lirasından, B grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin ise 1 milyon Türk Lirasından az olmaması,

d) Türkiye’de yerleşik her bir kurucu ortak ve tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile şirket genel müdürünün, yönetim kurulu üyelerinin, imza yetkisini haiz çalışanlarının ve A grubu yetkili müesseseler için iç kontrol görevlilerinin;

1) Müflis olmaması, konkordato ilan etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,

2) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya cezası ne olursa olsun basit veya nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda yer alan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, tefecilik, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı veya Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar, Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar, vergi kaçakçılığı suçlarından veya bu suçlara iştiraktan hükümlü bulunmaması,

3) Başvuru tarihi itibarıyla son beş yıl içerisinde; 4 üncü maddeye aykırı faaliyeti sebebiyle faaliyet izni veya şube faaliyet izni Müsteşarlıkça iptal edilmiş yetkili müesseselerde ortaklığı bulunmaması veya genel müdür, yönetim kurulu başkanı, iç kontrol görevlisi ve yönetim kurulu üyesi görevlerinden birinde bulunmamış olması, 29 uncu maddenin yedinci fıkrası kapsamında Müsteşarlığa gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunmuş olmaması ve yetkisiz döviz alım satımı ile ilgili olarak idari yaptırıma uğramamış olması,

4) Kendileri ile yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan şirketlerinin vergi borcu bulunmaması,

5) Gerekli mali güce ve işin gerektirdiği dürüstlük ile itibara sahip bulunması,

e) Hisse senetlerinin nama yazılı olması ve nakit karşılığı çıkarılması,

f) Ana sözleşmelerinin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında mevzuat hükümlerine uygun olması, şarttır.

Başvuru

MADDE 7 – (1) Yetkili müessese kurulması için Müsteşarlığa yapılacak başvuruya;

a) Şirket ana sözleşme taslağının,

b) Türkiye’de yerleşik her bir kurucu ortak ve tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile şirket genel müdürünün, yönetim kurulu üyelerinin, imza yetkisini haiz çalışanlarının ve A grubu yetkili müesseseler için iç kontrol görevlilerinin;

1) Müflis olmadıklarına, konkordato ilan etmiş olmadıklarına ve haklarında iflasın ertelenmesi kararı verilmediğine ilişkin yazılı beyanlarının,

2) Başvuru tarihi itibarıyla son beş yıl içerisinde; 4 üncü madde hükümleri kapsamında faaliyet izni veya şube faaliyet izni Müsteşarlıkça iptal edilmiş yetkili müesseselerde ortaklığı bulunmadığına veya yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyesi, genel müdür veya iç kontrol görevlisi görevlerinden birinde bulunmamış olduğuna, 29 uncu maddenin yedinci fıkrası kapsamında Müsteşarlığa gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunmadıkları ile yetkisiz döviz alım satımı ile ilgili olarak idari yaptırıma uğramadıklarına dair yazılı beyanlarının,

3) Adli sicil kaydına ilişkin belgelerin, başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, tüzel kişi kurucuların yönetim kurulu başkanı, genel müdür ve yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan ortaklarının adli sicil kaydına ilişkin belgelerin,

4) Kendileri ile yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan şirketlerinin vergi borcu bulunmadığına dair bağlı bulunulan vergi dairesinden alınacak belgenin,

5) Gerçek kişiler için bu Tebliğin Ek 1’inde, tüzel kişiler için Ek-2’inde yer alan örneğe uygun şekilde ve noter huzurunda düzenlenip imza edilecek birer beyannamenin,

6) Müsteşarlıkça gerekli görülecek diğer belgelerin, eklenmesi zorunludur.

Kuruluş izni

MADDE 8 – (1) Kurucular, 7 nci maddede belirtilen bilgi ve belgeler ile birlikte yetkili müessese kurmak amacıyla kuruluş izni almak üzere Müsteşarlığa başvuruda bulunurlar.

(2) Başvuruları Müsteşarlıkça uygun görülenlere, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri dâhilinde anonim şirket kurabilmeleri için izin verilir.

(3) Yetkili müessese kurmak için kuruluş izni alan kurucular, faaliyet izni alana kadar faaliyette bulunamazlar.

Yetkili müessese faaliyet izni

MADDE 9 – (1) Kurucular, kuruluş izni tarihinden itibaren 90 gün içerisinde yetkili müessesenin kuruluş işlemlerini tamamlayarak faaliyet izni almak üzere Müsteşarlığa başvuruda bulunurlar. Söz konusu süre içerisinde başvuru yapmayan şirketlerin kuruluş izni iptal edilmiş sayılır. Müsteşarlık zorunlu hallerin tevsiki kaydıyla söz konusu süreyi en fazla 90 güne kadar uzatabilir.

(2) Faaliyet izni almak üzere yapılacak başvuruya;

a) Ana sözleşmenin yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshası,

- b) Ortaklar tarafından şirket ana sözleşmesinde taahhüt edilen asgari şirket sermayesinin nakden ve defaten ödendiğini gösterir bankadan alınacak belge,
- c) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca ödenmesi gereken harcın ödendiğini tevsik eden belge,
- ç) 14 üncü madde hükümleri kapsamında, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde öngörülen ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırıldığını tevsik eden belge veya aynı tutarda teminat mektubu,
- d) A grubu yetkili müesseseler için 500 bin Türk Lirası; B grubu yetkili müesseseler için 200 bin Türk Lirası başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge,
- e) 26 ncı maddede düzenlenen kamera veya görüntü kayıt sisteminin usulüne uygun olarak kurulduğunu tevsik eden belgeler,
- f) Müsteşarlıkça kurumsal yönetime ilişkin belirlenecek veya talep edilecek diğer şartları taşıdığına dair bilgi ve belgeler,
- g) A grubu yetkili müesseseler için iç kontrol görevlisi atandığına dair yönetim kurulu kararı veya açık bir şekilde ve yazılı olarak devredilmesi şartıyla bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesinin iç kontrol görevlisi olarak atandığına ve gerekli yetkilerle donatıldığına dair yazılı belge,
- ğ) Müsteşarlıkça gerekli görülecek diğer belgeler,
- eklenir.
- (3) Müsteşarlıkça yapılan inceleme neticesinde durumları uygun görülen yetkili müesseselere faaliyette bulunma izni verilerek, şirket adına "Yetkili Müessese İzin Belgesi" düzenlenir.
- (4) Yetkili müesseseler faaliyette bulunmak üzere izin alınan adreste faaliyete başlandığına dair ilgili vergi dairelerinden alınacak yoklama tutanağını, faaliyet izin tarihinden itibaren 90 gün içerisinde Müsteşarlığa göndermek zorundadır.
- (5) Yetkili müesseseler internet sitelerinin açıldığını ve merkezlerinin açık adresinin resmî internet sitesine eklendiğini faaliyet izni almadan önce Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

Yurt dışında yerleşiklere ilişkin hükümler

MADDE 10 – (1) Yurt dışında yerleşik kişilerden yetkili müessese kuruluş izni için istenecek bilgi ve belgeler hakkında 7 ncı maddede yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

(2) Birinci fıkranın uygulanması ile ilgili olarak aşağıda belirtilen şartlar aranır:

a) Yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye'nin o ülkedeki konsoloslukunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan ve 20/6/1984 tarihli ve 3028 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi.

b) Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilerden istenilecek belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilememesi durumunda, bu durumun ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Müsteşarlığa tevsik edilmesi.

(3) Bulundukları ülkede döviz alım satım işleri ile iştigal eden yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye'de şube kuruluş izni başvurularında;

a) Şirketin kurulduğu ülke resmî makamlarınca onaylı ana sözleşmesi ve Türkçe çevirisinin,

b) Şirketin kurulduğu ülke resmî makamlarınca onaylı döviz alım satım işleriyle iştigal ettiğini ve bu konuda herhangi bir kısıtlaması bulunmadığını gösterir belge ve Türkçe çevirisinin,

c) Faaliyette bulunmak istediği konulara göre 6 ncı maddede yer alan şartları yerine getirdiğini tevsik eden belgelerin,

ç) Müsteşarlıkça gerekli görülecek diğer belgelerin,

eklenmesi zorunludur.

Şube açma izni

MADDE 11 – (1) A grubu yetkili müesseselerin şube açmaları Müsteşarlığın iznine tabidir. Şube açmak üzere yapılacak başvurulara yönetim kurulu kararının eklenmesi zorunludur.

(2) B grubu yetkili müesseseler şube açmak için Müsteşarlığa başvuruda bulunamaz ve yeni şube açamazlar.

Şube faaliyet izni

MADDE 12 – (1) A grubu yetkili müesseseler şube açma izni tarihinden itibaren 90 gün içerisinde ilgili şubenin kuruluş işlemlerini tamamlayarak faaliyet izni almak üzere Müsteşarlığa başvuruda bulunurlar. Söz konusu süre içerisinde başvuru yapmayan şirketlerin şube açma izni iptal edilmiş sayılır.

(2) Şube faaliyet izni almak üzere yapılacak başvuruya;

a) Her bir şube için 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen ödenmiş sermayeye 2 milyon Türk Lirası ilave edildiğine ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin bir nüshası ve artırılan sermayenin tamamının ödendiğini gösterir bankadan alınacak belge,

b) Her bir şube için şirket adına 14 üncü madde hükümleri kapsamında, bu fıkranın (a) bendinde yer alan ilave ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutarın Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırıldığını tevsik eden belge veya aynı tutarda teminat mektubu,

- c) Her bir yeni şube için 200 bin Türk Lirası başvuru ücretinin yatırıldığını tevsik eden belge,
- ç) Şubenin tescil edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshası,
- d) 492 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken harcın ödendiğini tevsik eden belge,
- e) Şube adının ve açık adresinin yetkili müessesenin resmî internet sitesine eklendiğini tevsik eden belge,
- f) Müsteşarlıkça gerekli görülecek diğer belgeler,

eklenir.
(3) Müsteşarlıkça yapılan inceleme neticesinde durumları uygun görülen şubelere Müsteşarlıkça "Şube İzin Belgesi" verilir.

(4) Bulundukları ülkede döviz alım satım işleri ile iştigal eden yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye'de şube açmalarında 10 uncu madde hükümleri uygulanır. Açılan ilk şube veya şubelerden birisi şirketin Türkiye merkezi kabul edilir.

(5) Yetkili müesseselerin 6102 sayılı Kanun çerçevesinde birleşmeleri halinde aşağıda yer alan hükümler uygulanır:

a) A grubu yetkili müesseseler, birleşip A grubu yetkili müessese olarak faaliyet gösterebilirler.
b) B grubu yetkili müesseseler, birleşip B grubu yetkili müessese olarak faaliyet gösterebilecekleri gibi, 6 ve 9 uncu maddelerde yer alan şartları sağlamak ve Müsteşarlıktan izin almak kaydıyla A grubu yetkili müesseseye dönüşmek suretiyle faaliyet gösterebilirler.

c) B grubu yetkili müesseseler ile A grubu yetkili müesseselerin birleşmeleri durumunda söz konusu işlemler öncesinde Müsteşarlıktan izin alınması zorunludur.

ç) Devralma yoluyla birleşmede devrolunan şirketin merkez ve şubeleri sayılarının toplamlarına kadar yeni şube açılabilir. Yeni kuruluş şeklinde birleşme işleminde ise birleşen şirketlerin merkez ve şube sayıları toplamından bir eksik sayıda yeni şube açılabilir.

d) B grubu yetkili müesseselerin aralarında birleşmesi veya A grubu yetkili müesseselerin aralarında birleşmesi halinde 30 gün içerisinde;

- 1) Devrolunan şirketlerin ve varsa şubeleri adına düzenlenmiş faaliyet izin belgelerinin,
 - 2) Ortadan kalkan şirketlerin ve varsa şubeleri adına düzenlenmiş faaliyet izin belgelerinin,
 - 3) Birleşme işleminin ticaret siciline tescil edildiğine ilişkin belgenin,
- Müsteşarlığa tevdi zorunludur.

(6) Yetkili müesseseler kapanan şubelerini kapanış tarihini izleyen 30 gün içinde kapanışa ilişkin vergi dairesinden alınacak belgelerle birlikte Müsteşarlığa bildirmek zorundadır ve kapanışı aynı gün içerisinde internet sitesi aracılığıyla ve kapanan şubede yazılı olarak duyurmak zorundadır. Kapanan şubeye ait Şube Faaliyet İzin Belgesinin şube kapanış tarihinden itibaren 5 gün içerisinde Müsteşarlığa iade edilmesi zorunludur.

(7) Yetkili müesseseler faaliyette bulunmak üzere izin alınan adreste faaliyete başlandığına dair ilgili vergi dairelerinden alınacak yoklama tutanağını faaliyet izin tarihinden itibaren 90 gün içerisinde Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

İzin belgesi

MADDE 13 – (1) Şirket adına düzenlenen "Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi" ve "Şube Faaliyet İzin Belgesi" iş yerinde herkesin görebileceği şekilde asılı bulundurulmak zorundadır.

(2) 492 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken harcın ödendiğinin tevsik edilmesi kaydıyla, kaybedilen veya herhangi bir nedenle Müsteşarlıkça yenilenmesi istenilen Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi ile Şube Faaliyet İzin Belgesinin yenisi ilgilinin talebi üzerine düzenlenebilir.

(3) Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi bulunmayan gerçek veya tüzel kişiler ticari amaçla döviz alım satımı yapamazlar.

(4) Yetkili müesseselerin A grubu veya B grubu olduklarını belirtir ibareleri iş yerlerinde veya tabelalarında herkesin görebileceği şekilde bulundurmaları zorunludur.

(5) Yetkili müesseselerin ABD Doları ile Avro olmak üzere en az iki döviz kurunun alış ve satış bilgilerini herkesin görebileceği şekilde iş yerlerinde bulundurmaları zorunludur.

Bloke hesabı ve teminat mektubu

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ hükümleri uyarınca yetkili müesseseler tarafından Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarından birine yatırılan tutarlar, mevduat bankaları için mevduat hesaplarında, katılım bankaları için katılım fonu hesabında bloke olarak izlenir, teminat mektubu ise Müsteşarlıkta muhafaza edilir. Herhangi bir nedenle faaliyetin sona ermesi halinde, bu tutarlardan öncelikle vergi, resim ve harç yükümlülükleri karşılandıktan sonra kalan tutar Müsteşarlığın talimatı üzerine ilgili şirkete ödenir.

(2) Söz konusu tutarların haciz işlemine, icra takibine veya ihtiyati tedbire konu edilmesi halinde, haciz işleminin, icra takibinin veya ihtiyati tedbirin kaldırılması için Müsteşarlıkça ilgili yetkili müesseseye 90 günlük süre verilir. Haciz işlemi veya icra takibi devam ettiği sürece hesaptaki tutarlar yetkili müesseseye ödenmez ve teminat mektubu yetkili müesseseye iade edilmez.

(3) Bu hesaptaki tutarların vadesi ile faiz oranı veya kar payının Kamu Sermayeli Bankalar veya Kamu Sermayeli Katılım Bankalarıyla yetkili müessesenin yapacağı anlaşmaya göre serbest olarak tayin edilmesi esas olup, söz konusu faiz

veya kar payının yetkili müesseseler tarafından tasarrufu serbesttir. Teminat mektuplarına ilişkin Müsteşarlıktan faiz, kâr payı ve diğer isimler adı altında hiçbir bedel talep edilemez.

(4) Merkez ve şubeler adına yatırılan tutarlar tek bir hesapta izlenmek zorundadır.

(5) Bloke hesabın kullanılacağı bankanın değiştirilmesi durumunda Müsteşarlıktan izin alınması zorunludur.

Kurumsal yönetim ve iç sistemler

MADDE 15 – (1) Yetkili müesseselerin kurumsal yönetimine ilişkin yapı ve süreçler ve bunlara ilişkin esaslar Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(2) B grubu yetkili müesseselerin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

a) Hizmetin gerektirdiği yeterli mekân ve teknik donanımın sağlanmış, iş yerinin amaca uygun olarak tefriş edilmiş olması.

b) Müsteşarlıkça belirlenecek unvan ve görevdeki personelin Müsteşarlık internet sitesinde ilan edilecek eğitimlere katılması ve söz konusu eğitimleri başarıyla tamamlaması.

c) Müsteşarlığın talep edeceği bilgi ve ödeme kaydedici cihaz sistemlerinin kurulması.

ç) 27 nci maddede belirtilen şartları haiz internet sitesinin kurularak usulüne uygun şekilde ilan edilmesi.

d) 26 ncı maddede öngörülen kamera ve görüntü kayıt sisteminin usulüne uygun şekilde kurulması.

(3) A grubu yetkili müesseselerin, ikinci fıkrada B grubu yetkili müesseselere ilişkin olarak sayılan şartların yanı sıra aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

a) Genel müdürünün en az 3 yıl ekonomi, finans, yetkili müessese ve/veya kıymetli maden işletmeciliği konularında deneyime sahip ve lisans düzeyinde eğitimini tamamlamış olması.

b) İç kontrol görevlisinin en az lisans düzeyinde eğitimini tamamlamış olması.

c) Tüm iş ve işlemlerinin, kambiyo mevzuatı ve ilgili diğer mevzuata, şirketin iç yönergeleri ile yönetim stratejisi ve politikalarına uygunluğunun sürekli kontrol edilmesi, denetlenmesi ile hata, hile ve usulsüzlüklerin tespiti ve önlenmesi amacıyla risk yönetim sistemleri de dâhil olmak üzere etkin bir iç kontrol sistemi kurması.

ç) Faaliyet konularına ve şubenin ihtiyacına uygun sağlıklı bir yönetimin, merkez ile irtibatlı ve Müsteşarlığın düzenlemelerine uygun muhasebe sistemi ile kayıt ve belge düzeninin, süratli bir iş akışı ve iletişimin kurulmuş, şube uhdesinde bulunacak varlıklara ilişkin sigorta dâhil olmak üzere gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış bulunması.

d) 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve dolandırıcılığın önlenmesi için şubeler tarafından kullanılacak iç kontrol yöntemlerinin oluşturulması ve şubelerin merkezi bir sistem aracılığıyla gözetiminin sağlanması.

e) 16 ncı madde kapsamında, 1567 sayılı Kanun, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve bu Tebliğ ile bu Kanun, Karar ve Tebliğe dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuatla getirilen yükümlülüklerle uyum sağlamak amacıyla bir iç kontrol sistemi oluşturulması ve yönetim kurulunca iç kontrol görevlisi atanması veya açık bir şekilde ve yazılı olarak devredilmesi şartıyla bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesinin iç kontrol görevlisi olarak görevlendirilmesi ve gerekli yetkilerle donatılması.

f) Müsteşarlığın talep edeceği diğer kurumsal yönetim şartlarının sağlanması.

İç kontrol görevlisi ve iç kontrol sistemi

MADDE 16 – (1) A grubu yetkili müesseseler bu Tebliğde belirtildiği şekilde iç kontrol görevlisi atayarak Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde iç kontrol sistemi oluşturmak zorundadır.

(2) A grubu yetkili müesseseler için öngörülen iç kontrole ilişkin hususlar, dışarıdan hizmet alımı yoluyla da yapılabilir.

Adres ve unvan değişikliği

MADDE 17 – (1) Yetkili müesseselerin merkez ve şubeleri, Müsteşarlığa bildirdikleri adresleri dışında bir yerde faaliyette bulunamazlar.

(2) Merkez ve şubelerinin adreslerinde meydana gelen değişikliklerin 30 gün içerisinde, eski adresin terkedildiğine ve yeni adreste işe başlanıldığına dair ilgili vergi dairelerinden alınacak belgelerle birlikte ilgili merkez ve şubenin telefon numarası, faks, e-posta ile serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir bilgileri de eklenerek Müsteşarlığa bildirilmesi zorunludur. Ayrıca yeni adresin tescil ve ilan edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshasının yeni adreste işe başlanıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde Müsteşarlığa gönderilmesi zorunludur.

(3) A grubu yetkili müesseseler ile 12 nci maddenin beşinci fıkrası kapsamında birleşen B grubu yetkili müesseseler, merkez ve şubelerinin adresleri altında birleşilen veya devralan şirket internet sitesinde bu durumu yayımlamak zorundadır. Yayımlanan adreslerde meydana gelen değişiklikler yeni adreste işe başlanıldığı tarih itibarıyla internet sitesinde ilan edilir.

(4) Adres değişikliği gerçekleştirilen merkez veya şubenin söz konusu değişikliği müteakip 6 ay içerisinde adresinin yeniden değiştirilmesi Müsteşarlık iznine tabidir.

(5) Yetkili müesseselerin unvan değişikliği Müsteşarlığın iznine tabidir.

Hisse devirleri

MADDE 18 – (1) Yetkili müesseselerin ortaklarında değişikliğe neden olan hisse devirleri Müsteşarlığın iznine tabidir.

(2) Müsteşarlığa yapılacak izin başvurularında, hisseleri devralacak gerçek kişiler ile hisseleri devralacak tüzel kişilerde yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan ortakların kurucu ortaklarda aranılan şartları haiz olması ve bu durumun 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen belgeler ile tevsiki gereklidir.

(3) Yetkili müesseselerde, faaliyet izni verildiği tarihten itibaren 1 yıl geçmedikçe hisse devri gerçekleştirilemez.

(4) Bu madde kapsamında yapılan hisse devirlerine ilişkin noter onaylı yönetim kurulu kararı ile değişikliğin tescil edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneğinin veya hisse devirlerine ilişkin pay defterinin ilgili sayfalarının noter onaylı örneğinin hisse devir tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Müsteşarlığa gönderilmesi zorunludur.

(5) Mevcut hissedarların aralarında gerçekleşen hisse devirlerinde; birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri uygulanmaz.

Bilgi verme

MADDE 19 – (1) Yetkili müesseseler, Müsteşarlık internet sitesinde belirtilen her türlü bilgi ve belgeyi belirtilen şekil ve sürelerde Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

(2) Yetkili müesseseler yıllık bilanço ve kar/zarar tablolarının onaylı örneklerini ilgili oldukları yılı takip eden yılın en geç Nisan ayı sonuna kadar Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

(3) Yetkili müesseseler unvanları, gerçek kişi ortakları ile hisseleri devralacak tüzel kişiler de yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, genel müdür veya yöneticileri, imza yetkisini haiz çalışanları ile iç kontrol görevlilerine ilişkin bilgiler ve iletişim bilgilerinde meydana gelen değişiklikleri, değişiklik tarihinden itibaren 10 gün içerisinde Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

(4) Yetkili müesseselerin bağımsız denetime tabi olmaları durumunda bağımsız denetim raporu, yetkili müessesenin internet sitesinde en geç ilgili oldukları yılı takip eden yılın Haziran ayı sonuna kadar yayımlanır.

(5) Yetkili müesseseler, faaliyete ara verecek merkez ve/veya şubelerini, faaliyete ara vermeden en az 10 gün önce Müsteşarlığa bildirmek zorundadır. Faaliyete ara veren yetkili müesseselerin bu süre içerisinde doğacak olan idari ve mali yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir. Faaliyete ara veren yetkili müesseseler verilen aranın bitmesini müteakip 10 gün içerisinde faaliyete başladıklarını Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

(6) Müsteşarlık, yetkili müesseselerden gerek görülen her türlü bilgi ve belgeyi belirleyeceği şekil, ortam ve sürelerde isteyebilir.

(7) Bu Tebliğ uyarınca başvurulardan, başvurulara ilişkin belgelerden ve bildirilmesi zorunlu olan durumlardan hangilerinin Müsteşarlığa bilgi sistemleri aracılığıyla ve ne şekilde iletileceğine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık internet sitesinde yayımlanır.

(8) A grubu yetkili müesseseler 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen faaliyetlerin hangilerini icra ettiklerini söz konusu faaliyete başladıkları tarihten itibaren 30 gün içerisinde tevsik edici belgelerle birlikte Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

(9) Yetkili müesseseler, ödenmiş sermayelerinde meydana gelen değişiklikleri değişikliğe ilişkin noter onaylı yönetim kurulu kararı ile değişikliğin tescil edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği veya pay defterinin ilgili sayfalarının noter onaylı örnekleri ile birlikte değişiklik tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

Hesap ve belge düzeni

MADDE 20 – (1) Yetkili müesseseler;

a) 6102 sayılı Kanun ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre işletmenin ihtiyacına uygun birinci sınıf tacirlerin tutmak zorunda oldukları defter ve kayıtları tutmak,

b) Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslar dâhilinde her bir işlem itibarıyla döviz veya TL kabul edildiği anda döviz alımlarında DAB, döviz satımlarında DSB düzenlemek,

c) Faaliyet konuları ile ilgili olarak ilgili mevzuatta düzenlenmesi zorunlu olan diğer belgeleri düzenlemek ve gerekli kayıtları usulüne uygun şekilde tutmak, zorundadır.

Müşteri tanıma kuralı

MADDE 21 – (1) Yetkili müesseseler, 5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan usul ve esaslar çerçevesinde müşterilerinin kimlik bilgileri ile istenilen diğer bilgileri tespit ederler.

(2) Ön ödemeli kartlara ilişkin yapılan tüm işlemlerde tutar sınırlaması olmaksızın kimlik bilgilerinin tespit edilmesi zorunludur.

Çerçeve sözleşme imzalama yükümlülüğü

MADDE 22 – (1) A grubu yetkili müesseseler 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yapılacak yabancı para alım satım işlemlerini sürekli iş ilişkisi içerisinde bulunacağı müşterileriyle yapmaya başlamadan önce, yazılı bir sözleşme taslağını müşteriye fiziki olarak vermek zorundadır. Bu sözleşme, yetkili müesseseyle müşterisi arasındaki sürekli ilişkiyi genel olarak düzenleyen, başlangıçta bir kez akdedilen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve anlaşmasıdır.

(2) Çerçeve sözleşmenin bir örneği, sözleşmenin yapılmasını takiben kağıt üzerinde veya elektronik ortamda müşteriye verilir.

(3) Çerçeve sözleşme yapılan her müşteriye ayrı bir müşteri numarası verilir. Bir müşteriye verilmiş olan müşteri numarası, çerçeve sözleşmesinin sona erme tarihi üzerinden 10 yıl geçmedikçe bir başka müşteriye verilemez.

(4) Çerçeve sözleşme kullanımına ilişkin Müsteşarlıkça belirlenecek diğer usul ve esaslar Müsteşarlık internet sitesinde yayımlanır.

Yabancı para alım satım hesaplarının işleyişi

MADDE 23 – (1) A grubu yetkili müesseseler tarafından transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla ve B grubu yetkili müesseseler tarafından bankalar aracılığıyla yapılan transfer yoluyla yabancı para alım satım işlemlerinde aşağıda belirtilen esaslar uygulanır:

- a) Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şarttır.
- b) A grubu yetkili müessese, transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar üzerinden transfer yoluyla müşterilerine yabancı para alım satım hizmeti sunarken sadece alım satım için kullanılmak üzere her bir yabancı para cinsi için ayrı ayrı olmak üzere bankalar nezdinde yabancı para alım satımı için vadesiz hesap veya özel cari hesap, ödeme kuruluşları nezdinde ödeme hesabı ve elektronik para kuruluşları nezdinde hesap açmak zorundadır.
- c) B grubu yetkili müessese, bankalar üzerinden transfer yoluyla müşterilerine yabancı para alım satım hizmeti sunarken sadece alım satım için kullanılmak üzere her bir yabancı para cinsi için ayrı ayrı olmak üzere bankalar nezdinde yabancı para alım satımı için vadesiz hesap veya özel cari hesap açmak zorundadır.
- ç) Her bir para cinsi için sadece bir hesap kullanılabilir. Merkez ve şubeler için ayrı hesaplar açılabilir. Söz konusu hesaplar yabancı para alım satım işlemleri dışında herhangi bir işlem için kullanılamaz. Yabancı para alım satım işlemi için müşteriler tarafından bu hesaplara gönderilen tutarlar işlem gerçekleştirilene kadar yetkili müessese tarafından herhangi bir şekilde değerlendirilemez. Söz konusu hesap bilgilerinin Müsteşarlığa 30 gün içerisinde bildirilmesi zorunludur.
- d) Yetkili müesseselerin söz konusu hesapların yalnızca yabancı para alım satımı için kullanılacağını A grubu için ilgili transfer gerçekleştirebilen kuruluşlara ve B grubu için bankalara hesap açılırken bildirmesi gerekir.
- e) Yetkili müessese, yabancı para alım satım hesaplarında bulunan tutarlara ilişkin kayıtları, her bir müşteri bazında takibini sağlayacak şekilde tutar.
- f) Yetkili müesseseler bu Tebliğ kapsamında yürütecekleri faaliyetlerin sürekliliğine ve yabancı para alım satım hesapları ve müşteri bilgilerinin güvenliğine ve gizliliğine dair gerekli tedbirleri almak zorundadır.
- g) A grubu yetkili müessese yabancı para alım satımı hesaplarında bulunan tutarlara ilişkin kendi kayıtları ile transfer gerçekleştirebilen kuruluşlardan alınacak hesap ekstrelerini günlük olarak karşılaştırarak her iş günü bir önceki iş gününe ait kayıtların mutabakatını sağlamakla yükümlüdür. B grubu yetkili müessese yabancı para alım satımı hesaplarında bulunan tutarlara ilişkin kendi kayıtları ile bankalardan alınacak hesap ekstrelerini günlük olarak karşılaştırarak her iş günü bir önceki iş gününe ait kayıtların mutabakatını sağlamakla yükümlüdür. Zamanlama farkından kaynaklanan uyumsuzluklar hariç olmak üzere mutabakat sağlanmasına ilişkin yapılan her türlü düzeltme işleminin kaydının saklanması zorunludur.
- ğ) Yabancı para hesaplarının mutabakat işlemlerine ilişkin ekstreler yetkili müesseseler tarafından elektronik ortamda saklanır.

h) Müşteri tarafından başlatılan yabancı para alım satımında yetkili müessese, yabancı para alım satımının tam tutarının müşteri nezdine geçmesinden sorumludur. Transfer gerçekleştirebilen kuruluşlardan kaynaklanan teknik sıkıntılardan dolayı tutarların müşteri nezdine geçmemesi durumunda ilgili bankadan tevsik edici yazı alınması ve yetkili müessese tarafından ilgili yazının 5 yıl süreyle saklanması zorunludur.

ı) A grubu yetkili müesseselerin transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar ve B grubu yetkili müesseselerin bankalar aracılığıyla yaptıkları transferler yoluyla gerçekleştirilen yabancı para alım satım işlemlerinde yetkili müessese tarafından her bir işleme özel işlem numarası verilir. Söz konusu işlem numarası yetkili müesseseler tarafından A grubu yetkili müesseselerin transfer gerçekleştirebilen kuruluşlara ve B grubu yetkili müesseselerin bankalara verdikleri transfer talimatlarında ve işlemler sonucunda kesilen DAB ve DSB'lerde belirtilir.

i) Yabancı para alım satım hesapları, yabancı para alım satım işlemi veya bu işlemlere ilişkin tutarların söz konusu hesaplara aktarılması dışında herhangi bir iş ve işlem için kullanılamaz veya teminat olarak gösterilemez.

j) Yabancı para alım satım hesaplarına her ne ad altında olursa olsun faiz ve/veya kâr payı işletilemez.

(2) B grubu yetkili müesseselerin bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle bankacılık aracılığıyla yapacakları yabancı para alım satımına ilişkin işlemlerde birinci fıkrada yer alan hükümler uygulanır.

Yabancı para alım satım hesaplarının bloke edilmesi

MADDE 24 – (1) Yetkili müessesenin faaliyet izninin iptal edilmesi veya iradi ya da zorunlu tasfiyeye tabi tutulması halinde yabancı para alım satım hesapları, müşterilerin haklarının tazmin edilmesi ve yetkili müessesenin bu Tebliğden kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesini teminen ilgili transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar tarafından Müsteşarlık tarafından yapılacak bildirimle istinaden bloke edilir. Söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesini müteakip hesaplar üzerindeki blokaj Müsteşarlık tarafından yapılacak bildirimle istinaden kaldırılır.

Transfer emrinin alınması

MADDE 25 – (1) Transfer emrinin transfer gerçekleştirebilen kuruluşlara ulaştığı an, transfer emrinin alındığı an olarak kabul edilir. Transfer emrinin transfer gerçekleştirebilen kuruluşlara iş günü ya da mesai saatleri dışında ulaşması durumunda, transfer emri izleyen ilk iş günü alınmış sayılır.

Kamera veya görüntü kayıt sistemi

MADDE 26 – (1) Yetkili müesseseler işlem yapılan her bir vezne, para makinesi ile işlem yapan kişileri gösterecek şekilde yeterli sayıda kamera veya görüntü kayıt sistemini çalışır şekilde kurulu bulundurmak zorundadır. Kamera veya görüntü kayıt sistemleri ile elde edilen kayıtların kayıt tarihinden itibaren 6 ay süreyle saklanması zorunludur.

(2) Yetkili müesseseler faaliyete ara verdikleri dönemde kamera veya görüntü kayıt sistemlerini çalışır durumda bırakmak zorundadır.

(3) Yetkili müesseseler kamera veya görüntü kayıt sistemlerinde meydana gelen arızaları en geç arızanın meydana geldiği günü takip eden iş günü sonuna kadar Müsteşarlığa ve sistemin bakımını üstlenen firmalara bildirmek zorundadır. Söz konusu arızaların en kısa sürede giderilmesi ile Müsteşarlığa arızanın giderildiği ve sistemin tekrar çalışır hale geldiği tarihe dair sistem bakımını üstlenen firmadan alınacak yazı eklenerek bilgi verilmesi gerekir.

(4) Kamera veya görüntü kayıt sisteminin bu Tebliğde yer alan şartları taşıyacak şekilde kurulduğuna ilişkin söz konusu sistemleri kuran firmalardan belge alınması zorunludur.

İnternet sitesi

MADDE 27 – (1) Yetkili müesseseler, bir internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü bu Tebliğ ve Tebliğ kapsamında Müsteşarlıkça çıkarılacak genelge hükümlerine göre yapılması gereken ilanların yayımlanmasına tahsis etmek zorundadır.

(2) Yetkili müesseselerin internet sitelerinde yayımlanacak asgari içerikler Müsteşarlık internet sitesinde yayımlanır.

(3) Merkezlerinin ve varsa şubelerinin adres ve iletişim bilgilerinin yetkili müessesenin internet sitesinde yayımlanması ve şubelerine ilişkin listenin güncel tutulması zorunlu olup, adres ve iletişim bilgilerinin, adres veya iletişim bilgisi değişikliğinin yapıldığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde internet sitesinde yayımlanması zorunludur.

(4) Yetkili müesseseler A grubu veya B grubu olduklarını belirtir ibareleri internet sitelerinin giriş sayfalarında bulundurmak zorundadır.

Denetim

MADDE 28 – (1) Yetkili müesseselerin faaliyet ve işlemleri, 1567 sayılı Kanuna göre inceleme ve soruşturma yapmaya yetkili bulunan denetim elemanları ile ilgili mevzuat gereği denetim yapmaya yetkili merci ve elemanlar tarafından incelenebilir.

(2) Merkez Bankası yetkili müesseselerde inceleme yapmaya yetkilidir.

(3) Yetkili müesseseler birinci ve ikinci fıkrada geçen denetim elemanlarının ve mercilerin isteyecekleri her türlü bilgi, belge ve bunlara ilişkin kayıtları, faaliyet için kullanılan sistemlere erişimi sağlayacak şifrelerini, evrak ile defterlerini vermek ve inceleme için gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

Yaptırım

MADDE 29 – (1) "Faaliyet İzin Belgesi" verilmesinden önce faaliyete geçen yetkili müessesenin kuruluş izni Müsteşarlıkça iptal edilir ve kurucuları ile şirket hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(2) "Şube Faaliyet İzin Belgesi" verilmesinden önce faaliyete geçen şubenin kuruluş izni Müsteşarlıkça iptal edilir ve şirket hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(3) Faaliyet izin ve şube faaliyet izin tarihlerinden itibaren 90 günlük süre içerisinde faaliyete geçilmemesi halinde, Müsteşarlıkça verilen faaliyet izni ve şube faaliyet izni iptal edilir. İptal edilen "Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi" ve/veya "Şube Faaliyet İzin Belgesi" nin, iptal işleminin tebliğinden itibaren 5 gün içerisinde Müsteşarlığa gönderilmesi zorunludur. Aksi takdirde şirket hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(4) Faaliyete aralıksız 120 gün veya yıl içerisinde toplam 180 iş günü ara veren yetkili müessese veya şubenin faaliyet izni Müsteşarlıkça iptal edilir.

(5) 4 üncü maddede yer alan hükümlere aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen yetkili müessese hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır ve yetkili müessesenin faaliyet izni Müsteşarlıkça iptal edilir. Bu fıkra kapsamında faaliyet izni iptal edilen yetkili müessese ve hissedarları 5 yıl boyunca yeni yetkili müessese kuruluş veya faaliyet izni başvurusunda bulunamazlar.

(6) Yetkili müessese tarafından faaliyette bulunmak üzere izin alınan adreste diğer bir gerçek veya tüzel kişi tarafından faaliyette bulunulamaz. Bu durumun tespiti halinde yetkili müessese hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır. Söz konusu durumun sona erdirilmesini teminen 60 gün süre verilir. Bu süre içerisinde izin alınan adreste gerçekleştirilen diğer faaliyetin sona erdirildiğine dair ilgili vergi dairesinden alınacak belgelerin Müsteşarlığa gönderilmesi zorunludur. Bu sürenin bitimine rağmen diğer faaliyete devam edildiğinin anlaşılması veya söz konusu aykırılığın tekrerrüü halinde faaliyet izni iptal edilir.

(7) Müsteşarlığa yapılan başvurularda gerçeğe aykırı belge verildiğinin ya da beyanda bulunulduğunun tespiti halinde yetkili müessese ve gerçeğe aykırı belge veya beyan veren kişiler hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır. Gerçeğe aykırı belge veya beyan veren kişilerin şirket ortağı olması durumunda ortaklıktan çıkarılması; genel müdür, yönetim kurulu üyesi, imza yetkisini haiz çalışan veya iç kontrol görevlisi olması durumunda söz konusu görevden azledilmesi için 60 güne kadar süre verilir. Belirtilen süre sonunda gerekli işlemlerin gerçekleştirilmemesi durumunda verilmiş olan yetkili müessese faaliyet izni iptal edilir.

(8) Yetkili müessesenin ya da yetkili müessesenin tüzel kişi ortağının, ortak sıfatı taşımayan kişi ya da kişilerce fiilen sahiplenilip, sevk ve idare edildiğinin tespit edilmesi durumunda, başkaca bir uyarıya gerek olmaksızın Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi iptal edilir.

(9) Yetkili müessese kurucu, ortak, tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler, genel müdür, yönetim kurulu üyesi, imza yetkisini haiz çalışanları ya da iç kontrol görevlisinin 6 ncı maddenin ilgili hükümlerinde belirtilen şartları kaybettiğinin tespit edilmesi durumunda söz konusu kişinin veya tüzel kişi kurucu ortağın ortaklıktan çıkarılması ya da görevden azledilmesi için 60 güne kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde gerekli işlemlerin gerçekleştirilmemesi durumunda verilmiş olan yetkili müessese faaliyet izni iptal edilir.

(10) Finansal tablolar ve muhasebe kayıtları esas alınarak yapılan denetimlerde, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde öngörülen ödenmiş sermaye miktarının en az üçte ikisinin özkaynak içinde mevcudiyetinin korunmadığının veya ortakların şirkete olan borç alacak ilişkilerine ilişkin hesap hareketlerinde geri çekildiğinin tespiti halinde faaliyet izni iptal edilir. Sermayenin üçte ikisinden daha az bir tutarın özkaynak içinde mevcudiyetini korumadığının veya ortakların şirkete olan borç alacak ilişkilerine ilişkin hesap hareketlerinde geri çekildiğinin tespiti halinde yetkili müessese 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde öngörülen ödenmiş sermaye miktarının sağlanmasını teminen en fazla 90 güne kadar süre verilir. Bu süre içerisinde öngörülen sermaye miktarının sağlanamaması durumunda faaliyet izni iptal edilir.

(11) Yetkili müessese veya ortaklarının veya tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişilerin yetkili müessesenin Müsteşarlık kayıtlarında yer alan merkez, şube ve internet adresleri dışında faaliyet gösterdiğinin tespiti halinde yetkili müessese veya yetkisiz faaliyet gösteren ortakları veya tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler hakkında 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır. Söz konusu yetkisiz faaliyeti yetkili müessesenin veya şirket tek ortaklıysa bu tek ortağın gerçekleştirmesi durumunda yetkili müessese faaliyet izni iptal edilir. Yetkisiz faaliyeti gerçekleştiren kişilerin ortak olması ya da tüzel kişi kurucu ortaklarda yüzde on veya daha fazla ortaklık payı bulunması durumunda ortaklıktan çıkarılması; genel müdür, yönetim kurulu üyesi, imza yetkisini haiz çalışan veya iç kontrol görevlisi olması durumunda söz konusu görevden azledilmesi için 60 güne kadar süre verilir. Belirtilen süre sonunda gerekli işlemlerin gerçekleştirilmemesi durumunda verilmiş olan yetkili müessese faaliyet izni iptal edilir. Bu fıkra kapsamında faaliyet izni iptal edilen yetkili müessese ve hissedarları 5 yıl boyunca yeni yetkili müessese kuruluş veya faaliyet izni başvurusunda bulunamazlar.

(12) Yetkili müessesenin faaliyete geçmesinden sonra ana sözleşmesini 6 ncı maddeye aykırı olarak değiştirmesi durumunda faaliyet izni iptal edilir ve 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(13) 12 nci madde kapsamında; yetkili müessese birleşmelerinden önce Müsteşarlıktan izin alınmaması, birleşmenin ticaret siciline tescilinden itibaren 30 gün içerisinde Şube Faaliyet İzin Belgesi alınması için Müsteşarlığa yazılı başvuruda bulunulmaması veya süresi içerisinde başvuru yapılması ancak 6 ve 9 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüklerin yetkili müessese birleşmelerinin ticaret siciline tescilinden itibaren 90 gün içerisinde yerine getirilememesi hallerinde devrolunan şirketlerin adına düzenlenmiş yetkili müessese izin belgeleri ve devrolunan şirketlerin şubeleri için düzenlenmiş Şube Faaliyet İzin Belgeleri başka bir işleme gerek olmaksızın iptal edilir.

(14) 14 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen 90 günlük süre içerisinde haciz işleminin, icra takibinin veya ihtiyati tedbirin kaldırılmaması halinde Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi iptal edilir.

(15) Yetkili müesseselerin iş yerlerinde ve tabelalarında kendi ticaret unvanları ve temsilcisi olduğu kuruluşların dışında başka şirketlere ait unvan ya da markaları bulundurmaları durumunda 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır ve söz konusu aykırılığın giderilmesini teminen en fazla 60 güne kadar süre verilir. Bu sürenin bitimine rağmen söz konusu aykırılığın giderilmemesi halinde faaliyet izni iptal edilir.

(16) Yetkili müesseselerde, gerçek bir döviz hareketini içermeyen, bu nedenle sahte Döviz Alım Belgesi ve Döviz Satım Belgesi düzenlendiğinin tespit edilmesi durumunda, Yetkili Müessese Faaliyet İzin Belgesi iptal edilir.

(17) Bu Tebliğde belirtilen süreler içerisinde internet sitesini açmayan ya da internet sitesinde yayımlanması zorunlu içeriklerin bu Tebliğde belirtilen sürelerde yayımlanmaması durumunda 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(18) Bu Tebliğin hükümlerine aykırı işlem yaptığı tespit edilenler hakkında, 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

(19) Bu Tebliğ uyarınca Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslara aykırı hareket eden yetkili müesseseler hakkında, 1567 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılır.

Yetki

MADDE 30 – (1) Müsteşarlık bu Tebliğin tatbikatını temin etmek amacıyla gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya, mücbir sebep hallerini veya zorunlu halleri değerlendirmeye, tereddütlü hususları gidermeye ve Tebliğde öngörülen haller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya yetkilidir.

(2) Müsteşarlık ekonominin genel durumu ve diğer gelişmeleri göz önünde bulundurmak suretiyle Türkiye genelinde veya il bazında yeni kuruluş ile faaliyet veya şube faaliyet izni verilmesinin durdurulmasını değerlendirmeye ve karar vermeye Türkiye geneli, iller veya gümrük kapıları ile havalimanlarında açılacak toplam yetkili müessese ve şube sayılarını belirlemeye yetkilidir.

Usul ve müsterek hükümler

MADDE 31 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Müsteşarlıkça genelgeler yayımlanır.

(2) Bu Tebliğ uyarınca tahsil edilecek başvuru ücreti, Maliye Bakanlığı tahsil dairelerine yatırılır. Bu tutarlar, başvuru ücretinin yatırıldığı daireden alınacak belgelerle birlikte başvuru sahibi tarafından Müsteşarlığa beyan edilir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 32 – (1) 22/9/2006 tarihli ve 26297 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006-32/32) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Müsteşarlıkça faaliyet izni verilmiş ve bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan yetkili müesseseler, 1/1/2019 tarihine kadar A grubu ve B grubu yetkili müessese olarak faaliyette bulunmak üzere başvurmak ve 1/7/2019 tarihine kadar 6, 7 ve 9 uncu maddelerde öngörülen şartları yerine getirmek zorundadır. 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi ile 9 uncu maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmediği tespit edilen yetkili müesseselere, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen en fazla 90 günlük ek süre verilir. Belirtilen süreler içerisinde başvurmayan veya yükümlülüklerini yerine getirmeyen yetkili müesseselerin faaliyet izinleri başka bir uyarıya gerek olmaksızın iptal edilir.

(2) Bu Tebliğ hükümleri uyarınca, A grubu yetkili müessese kurmak üzere Müsteşarlığa yapılacak yeni başvurular 1/3/2018 tarihinden itibaren yapılır. Bu tarihten önce yapılan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

(3) Bu Tebliğ hükümleri uyarınca, B grubu yetkili müessese kurmak üzere Müsteşarlığa yapılacak yeni başvurular 1/1/2019 tarihinden itibaren yapılır. Bu tarihten önce yapılan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

(4) Bu Tebliğ hükümleri uyarınca, ödemekle yükümlü olunan başvuru ücreti, Müsteşarlıkça faaliyet izni verilmiş, bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan ve A grubu yetkili müessese olarak faaliyette bulunmak üzere başvuruda bulunanların merkezleri için 100 bin Türk Lirası ve her bir şubesi için 25 bin Türk Lirası olarak uygulanır.

(5) Müsteşarlıkça faaliyet izni verilmiş, bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan ve B grubu yetkili müessese olarak faaliyette bulunmak üzere başvuruda bulunanlardan bu Tebliğ hükümleri uyarınca başvuru ücreti alınmaz.

(6) Müsteşarlıkça faaliyet izni verilmiş ve bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan yetkili müesseselerin 1/1/2019 tarihine kadar 12 nci madde kapsamında birleşerek A grubu yetkili müessese olarak faaliyet gösterme talebinde bulunmaları durumunda, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinde yer alan başvuru ücreti merkez için 100 bin Türk Lirası ve her bir şube için 25 bin Türk Lirası olarak uygulanır.

(7) Yetkili müesseseler Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006-32/32)’in 3 üncü maddesinde yer alan faaliyet konularını, bu maddenin birinci fıkrası kapsamında Müsteşarlığa yapacakları başvuru sonuçlanıncaya kadar sürdürebilirler.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

Ekleri için tıklayınız.